

Sameindu Tjóðirnar í Europa í eygsjón

UM somu tíð sum eitt av heimsins størstu ríkjum, Sovjetsamveldið, er um at detta sundur og fara í upploysn, er eitt nýtt stórríki í eygsjón — Sameindu Tjóðirnar í Europa. Hetta gjørdist greitt í gjár, tá tey 11 EF-limalondini endaðu stórfund sín í hálendska býnum Maastricht.

ENDAMÁLID við fundinum, sum verður sagdur at vera tann mest avgerandi síðanini stovnanina av EF, var at fara víðari við royndunum at sameina Europa: at byggja upp eitt europeiskt stórveldi javnbjóðis USA og eisini Japan. Endamálið er at savna nógv av londunum í Europa saman í ein sterkan felagskap, sum út eftir kann tosa við einari rødd.

ÚRSLITIÐ av fundinum gjørdist heldur óvæntað, at limalondini í EF komu ásamt um at taka stigið móti einum europeiskum samveldi fullt út ella nærum tað. Londini eru nú vorðins amd um, at EF innan ár 2000 í nógvum skal líkjast USA við ein-

um felags búskaparpolitikki, verjupolitikki og uttanríkispolitikki. Her eftir fara londini í felagsskapinum at avgera mong av trætumálunum við vanligum meirilutaavgerðum. Hetta snýr seg fyrst og fremst um umhvørvis-, orku-, ídnaðar- og heilsumál. Settur verður á stovn ein europeiskur tjóðbanki og felags europeiskt gjaldoyra verður veruleiki. Grunnur verður stovnaður at hjálpa teimum londunum, sum ikki standa seg so væl búskaparliga. Stovnað verður eitt felags europeiskt lögreglulið, sum skal hava til uppgávu at avdúka og fyriryrgja kriminaliteti og narkohandli.

HÓAST londini eru samd í flestu málum, so eru te eisini undantøk gjørd. Bretland og Danmark vilja ikki uttan víðari góðtaka ECU sum sitt framtíðar gjaldoyra. Harafturat góðtækur Bretland ikki uppskotið um felags reglur fyri arbeiðsmarknaðin. At hini limalondini eru gingin við til at gera hesi undantøk fyri Bretland og Danmark kemst av, at tey halda, at hesi londini sum frálíður eisini fara at góðkenna umrøddu mál. Men fyríbils hava so Bretland og Danmark fingið loyvi til at »vera uttanfyri« í umrøddu málum.

EYGLIÐARAR meta úrslitið av fundinum í Maastricht at vera koll-

veltandi ikki bara fyri EF, men fyri Europa og allan heimin. Við Sameindu Europeisku Tjóðunum verða lunnar lagdir undir enn eitt stórveldi við 320 mió. íbúgvum. Møguleikin er so fyrri at fleiri onnur lond fara at gerast limir komandi árin og harvið gera hann enn størri og sterkari.

TAD eru langt frá øll, sum eru fegin um gongdina. Og her finna vit londini í Eystureuropa. Teirra búskaparstøða er so vánalig, at tað í løtuni als ikki er pláss fyri teimum í »selskapinum«. Tey kunnu í fyrsta lagi gerast limir í næstu øld. Keldur inn- an EF vilja tó vera við, at nettup ein búskaparliga sterkur EF-felagsskapur verður best førur fyri at hjálpa umrøddu londum, nú meðan tey standa uttarfyri. Hvussu er og ikki, so er greitt, at tað verða lond í Europa, sum verða eftirbátar, nú tey skulu konkurrera við eina so sterka búskaparliga eind sum EF er og verður. Og tá hugsað verður um Eystureuropa, so eru tað júst tey, sum ikki hava fyri neyðini at verða útilokað, nú jarntjaldið er drigið frá.

ÚRSLITIÐ av toppfundinum fer helst at skunda undir tey lond í Europa, sum umhugsu limaskap. Her verður m.a. hugsað um Noreg og Finland. Tað er greitt, at tað fer at fáa avleiðingar fyri okkum í

Norðuratlantslavi, skal allur uttanríkis- og verjupolitikkurin í framtíðini verða ríkin úr Bruxelles og ikki úr Keymannahavn. Og herafturat kemur eisini pengapolitikkurin, og annars øll tey viðskifti, sum vit føroyingar í dag hava við Danmark. Spurningurin er hvar vit finna Føroyar á umrøddu økjum, tá bæði umsiting og avgerðarrættur fer til Bruxelles, har vit jú ikki eru limir. Koma Føroyar í eitt dilemma, nú tað ikki eru danir, men EF, sum skal umsita fleiri álvarslig politisk øki Hetta er vissuliga ein spurningur, sum hevur relevans fyri okkum og vónandi kunnu vit í Sosialinum fáa gongd á orðaskiftið um støðu okkara til bæði Danmark og EF, nú tað verður Bruxelles ella Strassbourg, sum skal umsita uttanríkis- og verjupolitikkinn hjá dønnum (og føroyingum?).

sosigatey

Dimmalætting

14. SEPTEMBER

DAGBLAÐIÐ

14. SEPTEMBER

14. SEPTEMBER

FRU FØROYAR

NORÐURSTØ

Kappingin um nýføðingarnar

Sambært Fjúrtaða í gjár so hevur kapping tikið seg upp millum fleiri bløð um nýføðingarnar. Blaðið vísir á, at tað var Tíðindablaðið, sum á sinni tók stig til at hava ein teig um tey børn, sum vorðu fødd í Føroyum. Seinni fór so eisini Sosialurin undir henda tátt. Herfyri fór so Fjúrtaði at hava ein teig við nøvnum á nýføddu

føroyingunum. Og víðari skrivir blaðið:

"Men nú kom skriði á Dimmalætting, sum vildi sleppa uppí part í kappingini um nýggju føðingarnar. Blaðið er nú farið at kappast við Sosialin við at bera tíðindini um, hvørji børn verða fødd.

Fjúrtaði fær kanska loyvi til einsamallur at kunngerá, hvussu hesir nýggju føðingarnir eita"

Ja tað ser ikki mætari út enn, at kappingin er farin at harnað millum

bløðini eisini. Sjálvt Dimman, sum leingi hevur havt monopolkenda støðu í føroyska blaðheiminum, er farin at "røra uppá seg". Hon er rætt og slætt farin at apa seg eftir eitt nú Sosialinum við at prenta bæði veðurlag og føðingar. Og hetta hevur hon sjálvandi allan rætt til. At Fjúrtaði so nú ynskir at fáa monopoll uppá at nevna nøvn á nýføðingum kunnu vit ikki garantera fyri. Hvør

veit um ikki Dimman eisini fer at taka upp eisini henda táttin eftir hinum bløðunum! Har man nýggi blaðstjórin á Fjúrtaða helst longu hava tryggjað seg í samarbeiðinum við Dimmalætting um prenting av blaðnum. Hvat onnur bløð fara at gera við tíðin vísa. Tað hevði kanska verið hósandi hjá øðrum bløðum við at tikið henda táttin upp, nú navnaloggávan verður yvirtikin!!

Nýggjur russara-sáttmáli

Føroyar og "Sovjetsamveldið" skrivaðu í vikuni undir nýggjan fiskiveiðisáttmála. Sambært honum verður býtið nakað tað sama sum í ár tó við ymsum justeringum. Tað áhugaverda við sáttmálanum er at nú verður roynt at fáa samstarv í lag millum privat virki í báðum londunum. M.a. skulu føroyingar kunna keypa eini 3000 tons av fiski frá russum. Henda fiskin skulu okkara egnu skip veiða og síðani avreiða hann í Føroyum, har hann, tá hann verður útfluttur til EF sum liðugvøra, ikki kemur undir regluna um "tríðjalandsfisk". Tað er

tann fiskur vit keypa frá russum, sum verður hageiddur her og seldur til EF. Tann fiskurin sleppur inn inn um tollmúrarnar hjá EF snikkaleysur. Tað er tí greitt, at kunnu vit keypa fisk frá russum, sum okkara egnu skip veiða, tá slepst uttan um hesa reglu. Hetta hevði verið sera kærkomið, tí okkara virki mangla fisk. Sjálvandi er tonsatalið avmarkað, men hetta er so ein áhugaverd vend málið um tríðjalandsfiskin hevur fingið. Føroyingar eru nú farnir til Noregs at samráðast og vónandi spyr okkurt gott burtur úr har. Sjálvur lögmaður er við í samráðingunum.

Sosialurin — fimm ferðir um vikuna!